

До протоколу № 202
від 12 березня 2026 року

ВИСНОВОК

до проекту Закону України «Про справедливу систему оплати праці в Україні» (реєстр. № 14387 від 19.01.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука розглянув у межах предметів свого відання на засіданні 12 березня 2026 року (протокол № 202) проект Закону України «Про справедливу систему оплати праці в Україні» (реєстр. № 14387 від 19.01.2026), поданий народним депутатом України Третяковою Г.М. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів визначено головним комітетом з підготовки цього законопроекту.

У пояснювальній записці зазначено, що метою законопроекту є:

1) створення системного Закону, який передбачатиме встановлення єдиної системи оплати праці з уніфікованою структурою та визначенням принципів формування оплати праці як у публічному, так і приватному секторах;

2) встановлення принципів в оплаті праці;

3) встановлення гарантій в оплаті праці;

4) визначення правової природи та функції таких понять як публічна служба, політична посада;

5) встановлення державного регулювання оплати праці на публічній службі, а саме встановлення мінімальних розмірів оплати праці, закріплення поняття гарантованої мінімальної заробітної плати, встановлення її розміру як результату ведення переговорів, у тому числі з ексклюзивним переговорним агентом від громадянського суспільства, роботодавців або профспілок, та умов її перегляду з урахуванням макроекономічних показників;

6) запровадження нових інструментів державного регулювання у вигляді Виконавчого табеля (який затверджується Законом) та Генерального табеля (затверджується КМУ), які встановлюють граничні річні розміри заробітної плати на посадах публічної служби та якими передбачається зменшення перекосів (різниці) в оплаті праці на публічній службі;

7) створення дорадчої групи експертів з питань оплати праці, що утворюється при Голові Верховної Ради України з метою інформування

суспільства щодо обґрунтованості умов та розмірів оплати праці осіб, які займають політичні посади та сприяння Верховній Раді України у встановленні умов і розмірів оплати праці народних депутатів України;

8) надання права Президенту України своїм указом віднести до відповідного рівня Виконавчого табеля не більш як 34 особи, які перебувають на посадах публічної служби і не включені до переліку посад у Виконавчому табелі. Під час дії правового режиму воєнного стану, введеного відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Президент України має право встановлювати для посад військового командування, віднесених до Виконавчого табеля, коригуючі коефіцієнти у межах до трьох одиниць.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило низку зауважень та пропозицій до законопроекту. Зокрема, зазначено, що частина положень законопроекту виходить за межі предмета правового регулювання. Наприклад, частина шоста статті 7 стосується витрат на здоров'я та безпеку, які не є оплатою праці, а частини восьма, дев'ята та десята статті 7 дублюють положення статистичного та податкового законодавства і не визначають юридичну структуру заробітної плати.

Крім того, зазначено, що законопроект потребує техніко-юридичного доопрацювання.

Міністерство освіти і науки України (далі – МОН України) надало низку зауважень та пропозицій до законопроекту.

Пунктом 3 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» законопроекту передбачається визнання таким, що втратив чинність Закон України «Про оплату праці» та внесення змін до Кодексу законів про працю України в частині виключення статей 96-98 щодо оплати праці на підприємствах, в установах і організаціях, зокрема, тих, що фінансуються з бюджету. При цьому, зауважує МОН України, не всі норми цих законодавчих актів враховані, що може погіршити діючі умови оплати праці.

Так, відповідно до частини шостої статті 23 законопроекту оплата праці, зокрема мінімальні розміри оплати праці та умови надання заохочень від роботодавців для окремих категорій публічних службовців, зокрема, педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, а також інших працівників державних та комунальних закладів освіти, регулюються спеціальними законами у частині, що не суперечать цьому Закону.

Водночас пунктом 17 частини першої статті 4 Кодексу адміністративного судочинства України визначено термін «публічна служба – діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування».

На підставі викладеного, а також враховуючи визначення термінів «публічна служба» і «публічний службовець», на думку МОН України, запропоноване законопроектом потребує перегляду віднесення педагогічних,

науково-педагогічних і наукових працівників, а також інших працівників державних і комунальних закладів освіти до категорії публічних службовців.

Окрім того, статтею 20 законопроекту встановлюється організація оплати праці на підприємствах, водночас порядок організації оплати праці працівників в установах і організаціях, що фінансуються з бюджету, зокрема педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників закладів та установ освіти, законопроектом не визначено.

Міністерство фінансів України надало зауваження до законопроекту та повідомило, що він потребує доопрацювання та надання фінансово-економічних розрахунків.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини повідомив про підтримку законопроекту за умови врахування його зауважень. Зокрема, потребує уточнення визначення «розриву в оплаті праці за захищеною ознакою».

Відмічено, що стаття 2 враховує лише дві форми дискримінації (пряма та непряма) з п'яти заборонених. Відповідно запропоновано у цій статті передбачити заборону усіх форм дискримінації, визначених законодавством. У зв'язку з цим доцільно слова «прямої або непрямой» виключити.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини вважає дискусійним запровадження абзацом дев'ятим статті 1 поняття «ексклюзивний переговорний агент від громадянського суспільства, роботодавців або профспілок». Оскільки відповідно до статті 12 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 року № 1045-XIV профспілки самостійно організовують свою діяльність, проводять збори, конференції, з'їзди, засідання утворених ними органів, інші заходи, які не суперечать законодавству. Втручання державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, роботодавців, їх об'єднань у статутну діяльність профспілок, їх організацій та об'єднань забороняється.

Запропоноване статтею 6 встановлення таємниці оплати праці, яка охоплює інформацію щодо розмірів посадових окладів відповідно до штатного розпису, структури заробітної плати, конкретних нарахованих сум конкретним працівникам, а також системи заохочень від роботодавця, на думку Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, не узгоджується з положеннями низки законів України: «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII; «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII; «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року № 2939-VI; «Про медіа» від 13 грудня 2022 року № 2849-IX.

Крім того, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини пропонує додати до Виконавчого таблицю законопроекту Уповноваженого із захисту державної мови, представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, заступників Військового омбудсмана, представників Уповноваженого із захисту державної мови.

Національне агентство України з питань державної служби (далі - НАДС) надало пропозиції та зауваження до законопроекту. Зокрема відмічено, що передбачені законопроектом зміни до Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2025 року № 889-VIII не охоплюють усіх особливостей

проходження державної служби, визначених спеціальними законами. Крім того, реалізація нової редакції статті 54 зазначеного Закону потребуватиме додаткового фінансування з державного бюджету.

НАДС також відзначило, що щонайменше дві норми законопроекту містять ознаки корупційних ризиків:

1) Стаття 54 (Зміни до Закону № 889 – Службове житло).

Хоча норма про службове житло вже є, її збереження та поширення на патронатну службу при критичному дефіциті фондів створює дискрецію при розподілі житла. Можливість керівника надавати дефіцитний ресурс (квартиру) підлеглому, на думку НАДС, може розглядатися як корупційний ризик (ризик фаворитизму та посилення дискреційних повноважень).

2) Суміщення та сумісництво (стаття 21 законопроекту та стаття 25 Закону України «Про запобігання корупції»).

Виявлено пряму колізію між трудовим та антикорупційним законодавством, яке також визначає обмеження для державних службовців.

Стаття 25 Закону України «Про запобігання корупції» встановлює заборону для осіб, уповноважених на виконання функцій держави (держслужбовці, ОМС), займатися іншою оплачуваною діяльністю (сумісництвом), крім викладацької, наукової та творчої.

Стаття 21 законопроекту пропонує визначити особливості оплати праці за сумісництвом, включаючи можливість роботи на умовах сумісництва. При цьому, законопроектом передбачається, що «Умови здійснення сумісництва особами, які займають політичні посади встановлюється законом, *для інших публічних службовців* Постановою Кабінету Міністрів України».

Законопроект містить юридичну невизначеність, що призводить до подвійного розуміння і неоднакового трактування статті 21 законопроекту, оскільки редакція цієї статті створює ілюзію можливості сумісництва для всіх категорій, що може бути невірно витлумачено в правозастосуванні. У перехідних положеннях законопроекту немає змін до антикорупційного законодавства, що на думку НАДС, підтверджує: заборона сумісництва для держслужбовців (крім винятків) залишається чинною.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, який визначений головним з підготовки цього законопроекту, на своєму засіданні 18 лютого 2026 року (протокол № 236) прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо організації трудових відносин на територіях ведення бойових дій та тимчасово окупованих територіях (реєстр. № 14387), поданий народним депутатом України Третяковою Г.М. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду у першому читанні, керуючись пунктом 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, прийняти його за основу.

Підкомітет з питань професійної та фахової передвищої освіти, розглянувши на своєму засіданні 02 березня 2026 року законопроект

реєстр. № 14387 та надані до нього експертні висновки, пропонує рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час опрацювання законопроекту № 14387 розглянути висловлені зауваження та пропозиції до законопроекту та за результатами розгляду визначитись щодо зазначеного законопроекту під час голосування на своєму засіданні.

Заслухавши інформацію автора законопроекту – народного депутата України Третякову Г.М. і голови підкомітету з питань професійної та фахової передвищої освіти Коваль О.В., широко обговоривши це питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час опрацювання проекту Закону України «Про справедливу систему оплати праці в Україні» (реєстр. № 14387 від 19.01.2026), поданий народним депутатом України Третяковою Г.М. та іншими народними депутатами України, самостійно визначитись щодо зазначеного законопроекту під час голосування на своєму засіданні з урахуванням висловлених у цьому Висновку зауважень і пропозицій.

2. Направити цей Висновок та висновки Міністерства освіти і науки України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Національного агентства України з питань державної служби до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, який визначений головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК